

SĄD NAJWYŻSZY

Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2020 r.

PPI-0131-1415/20

Pan

Bogdan ŚWIĘCZKOWSKI

Prokurator Krajowy

Szanowny Panie Prokuratorze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 24 kwietnia 2020 r., znak: PK I BP 071.46.2020, zawierające żądanie udzielenia pisemnych wyjaśnień dotyczących formalno-prawnych i faktycznych podstaw wydania zarządzenia nr 48/2020 z dnia 20 kwietnia 2020 r. w sprawie przejściowych rozwiązań organizacyjnych służących wykonaniu postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2020 r. o zastosowaniu środków tymczasowych w sprawie C-791/19, w zakresie dotyczącym rozpoznawania spraw prokuratorów i przedstawicieli innych zawodów prawniczych, uprzejmie informuję, że w obowiązującym stanie prawnym żądanie to nie może zostać zrealizowane.

Pomijając bezprecedensowy charakter ww. pisma, zarówno co do treści, jak i formy, nieodpowiadającej kanonom korespondencji kierowanej do konstytucyjnych organów Państwa Polskiego, podkreślenia wymaga, że przepisy, które – w ocenie Pana Prokuratora – stanowią mają podstawę domagania się od Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego pisemnych wyjaśnień mają zupełnie inny zakres normowania.

W szczególności zauważyć należy, że powołany przez Pana art. 3 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz.U.2019 r., poz. 740, dalej jako „u.p.”) odnosi się jedynie do środków „zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach przewidzianych przez ustawę”. Tymczasem nie ulega wątpliwości, że Pańskie pismo z dnia 24 kwietnia 2020 r. nie tylko nie stanowi jakiegokolwiek czynności procesowej w jakimkolwiek postępowaniu, ale tym bardziej nie prowadzi do zapewnienia prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w rozumieniu art. 3 § 1 pkt 3 u.p.

Wyjaśnienia wymaga w związku z tym, że art. 3 § 1 pkt 3 u.p. nie stanowi samodzielnej podstawy uprawnienia prokuratora, odsyłając do przepisów ustawy przewidujących dany środek. Co więcej, środek ten musi mieć określony cel, jakim jest zapewnienie prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w ściśle określonym postępowaniu. Tymczasem sformułowane przez Pana Prokuratora żądanie przedstawienia wyjaśnień nie tylko nie zostało przewidziane

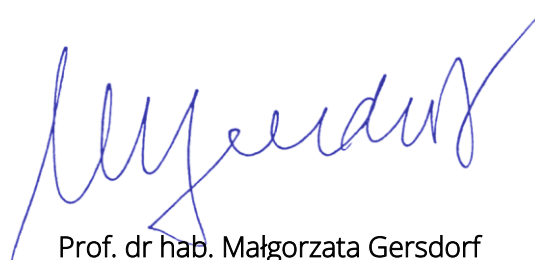
przez ustawę regulującą uprawnienia prokuratora w danej procedurze, ale także – jak wyraźnie podkreślono w piśmie z dnia 24 kwietnia 2020 r. – zmierza do oceny, czy doszło do rzekomego naruszenia praworządności, a nie zapewnienia prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w konkretnym postępowaniu. Dbłość prokuratury o prawidłowe i jednolite stosowanie prawa w postępowaniu sądowym może odbywać się poprzez złożenie wniosku o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, gdy w orzecznictwie sądowym ujawnią się rozbieżności w wykładni przepisów prawa (por. art. 83 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz. U. 2019, poz. 825 ze zm). Do takiej sytuacji pismo Prokuratora Krajowego z dnia 24 kwietnia 2020 r., znak: PK I BP 071.46.2020 się jednak nie odnosi.

Podstawy do żądania wyjaśnień od Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego nie może także stanowić art. 69 § 1 u.p. Przepis ten znajduje się bowiem w rozdziale 2 działu III ustawy, zatytułowanym „udział prokuratora w postępowaniu sądowym i w innych postępowaniach”. Umieszczenie powołanego przepisu nie pozostawia wątpliwości, że żądanie nadeśłania lub przedstawienia akt oraz dokumentów i pisemnych wyjaśnień dotyczy konkretnych postępowań przewidzianych przepisami odpowiednich procedur. Odnotowania wymaga także, że zgodnie z § 373 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz.U. z 2017 r., poz. 120 ze zm.), czynności dowodowe, o których mowa w art. 69 u.p., przeprowadza się tylko wtedy, gdy dowody zebrane w postępowaniu administracyjnym lub zawarte w aktach postępowania karnego albo inne materiały nie wystarczają do oceny, czy doszło do naruszenia prawa przez organ administracji publicznej. Przykładem konkretyzacji normy z art. 69 u.p. jest dyspozycja art. 182–189 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2020 r., poz. 256), które statuuje uprawnienie prokuratora do zwrócenia się do właściwego organu administracji publicznej o wszczęcie postępowania w celu usunięcia stanu niezgodnego z prawem. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, do którego skierował Pan Prokurator z powołaniem art. 69 § 1 u.p. żądanie przedstawienia wyjaśnień, nie jest jednak organem administracji publicznej.

Jedynie na marginesie wskazuję, że – wbrew twierdzeniom Pana Prokuratora – zarządzenie, do którego odnosi się żądanie przedstawienia wyjaśnień, nie prowadzi do zmiany właściwości rzeczowej poszczególnych Izb Sądu Najwyższego i reorganizacji jego struktury wewnętrznej, lecz ma na celu wyłącznie uregulowanie zasad sprawowania administracji sądowej w związku z postanowieniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2020 r. wydanym w sprawie C-791/19. Adresatem tego postanowienia jest Rzeczypospolita Polska, co oznacza, że obowiązek implementacji środków tymczasowych zastosowanych przez Trybunał Sprawiedliwości spoczywa na wszystkich organach Państwa Polskiego (por. stanowisko niegdysiejszego pełnomocnika rządu polskiego w sprawie C-791/19 - W. Gontarski, *Co orzekł Luksemburg w sprawie zawieszenia Izby Dyscyplinarnej?*, Dziennik Gazeta Prawna z 20 kwietnia 2020 r.). Z mocy art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE serii C nr 202 z 2016 r., s. 13) na każdym organie państwa członkowskiego ciąży zaś obowiązek przeciwdziałania naruszeniom prawa Unii Europejskiej (zob. wyroki Trybunału Sprawiedliwości UE: z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie C-201/02, Wells, EU:C:2004:12, pkt 64 i przytoczone tam

orzecznictwo oraz z dnia 21 czerwca 2007 r. w połączonych sprawach C-231/06 do C-233/06, Jonkman EU:C:2007:373, pkt 37).

Wskazuję ponadto, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, standard prawa do sądu w kształcie określonym w art. 45 Konstytucji RP jest tożsamy ze standardem wynikającym z art. 47 Karty Praw Podstawowych, ukształtowanym orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18 (ECLI:EU:C:2019:982), oraz standardem wyrażonym w art. 6 ust. 1 europejskiej ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w kształcie określonym w wyroku Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z dnia 12 marca 2019 r., Guðmundur Andri Ástráðsson przeciwko Islandii, nr 26374/18, HUDOC (zob. wyrok z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. akt III PO 7/15 i uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20). Również na gruncie Konstytucji RP i wynikającej z niej zasady równości nie sposób zatem różnicować sytuacji przedstawicieli poszczególnych zawodów prawniczych.

Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf
Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego